

BERGKVARA BRÖMSEBRO GULLABO SÖDERÅKRA

BIKE AND HIKE | ATTRACTIONS ALONG THE WAY

TORSÅS CYKLA & VANDRA

Torsås

SEMESTER PÅ RIKTIGT!

NATUR & SEVÄRDHETER LÅNGS VÄGEN | KARTA MED LEDER

Med kärlek från hav till skog

Här finns ängarna, doften, musiken, skogspromenaderna, campingplatserna, maten, fisket, sjöarna, kulturlandskapet och närheten till städernas puls. Vi erbjuder semester på riktigt med det som är viktigt för dig. torsas.se/turism

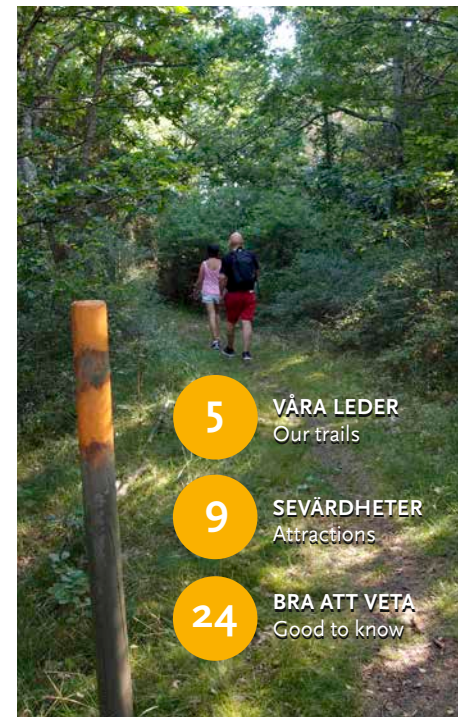
VÄLKOMMEN PÅ UPPTÄKTSFÄRD

DISCOVER TORSÅS BY FOOT OR BY BIKE

Vid vandring är upplevelsen viktigare än destinationen. Vandring kan vara din söndagspromenad vid havet eller en veckas expedition med rygsäck och tält med naturen som enda granne. I din hand håller du nyckeln till ovanstående och en hel del där emellan. Vår förhoppning är att du får en njutningsfull stund oavsett hur långt, eller kort, du väljer att vandra här i Torsås.

 In Hiking, the experience is more important than the destination. Hiking could be your Sunday walk by the sea or a week expedition with a backpack and a tent, with nature as your only neighbor. In your hand you are holding the key to both the above and a lot in between. Our hope is that you enjoy the experience no matter how long you choose to hike here in Torsås.

 Beim Wandern ist das Erlebnis wichtiger als das Ziel". Eine Wanderung kann Ihr Sonntagsspaziergang am Meer sein oder auch eine Woche Querfeldeinwandern mit Rucksack und Zelt und mit der Natur als einzigem Nachbarn. Sie alleine halten den Schlüssel in Ihrer Hand, zu dem oben Genannten und einer ganzen Menge dazwischen. Unsere Hoffnung ist, dass Sie angenehme Momente erleben, egal wie weit oder kurz Sie hier in Torsås spazieren oder auf Wanderung gehen.

5 VÅRA LEDER
Our trails

9 SEVÄRDHETER
Attractions

24 BRA ATT VETA
Good to know

Text: Turistbyrån Torsås
Grafisk design & produktion: Silo design
Foto: Joanna Kohnen, Jan Olsson, Yngve Brink, Turistbyrån Torsås
Tryck: Lenanders Grafiska Kalmar 2019
Med reservation för eventuella tryckfel och ändringar.

LEDER GENOM NATUR & HISTORIA

TRAILS THROUGH NATURE & HISTORY

SLÖJDLEDEN

Cykla runt i Slöjdriket, från kust till inland, genom skogar, förbi ångar, stenmurar och gårdesgårdar. Gör gärna ett besök hos någon av slöjdhandverkarna i deras verkstäder och försäljningslokaler. Upplev det gamla sjöfartssamhället Bergkvara, besök sjöfartsmuseet, bo på trivsamma Pensionat Utsikten, Dalskärs camping & stugor eller övernatta på Garpens fyrplats mitt i Kalmarsund. Du börjar och slutar turen precis där du vill. Ytterligare ett bra övernattningalternativ är Söderåkra B & B, leden passerar precis förbi. Totalt är leden ca 100 km.

Bike trail Slöjdriket from coast to inland on roads with very little elevation. Visit one of the craftsmen in the shops along the route; take a closer look at the historical maritime community of Bergkvara. Several accommodations are available: Dalskärs Campsite & cottages, Garpens Lighthouse B & B, Pensionat Utsikten in Bergkvara and Söderåkra B & B for the northern part of the approximately 100 km long trail.

KALMARSUNDSLEDEN

Kalmarsundsleden är en lättframkomlig led som börjar norr om Mönsterås och fortsätter längs Kalmars och Torsås kustlinje hela vägen ner till Blekingegränsen. Totalt ca 50 km i Torsås med god framkomlighet även med cykel, vissa del-

sträckor anges som alternativ cykelväg. Tips för övernattnig: Stufvenäs Gästgifveri, Garpens fyrplats, Dalskärs camping & stugor, Pensionat Utsikten och Skeppeviks camping.

The Kalmarsundsleden Trail is an easily accessible hiking trail that starts north of Mönsterås, passes through Kalmar Municipality and ends in Bröms in the south of Torsås Municipality. In Torsås the trail is more than 50 km long with good accessibility with a bike. Parts of the trail are therefore marked as alternative routes. Accommodation is available at: Stufvenäs Gästgifveri, Garpens Lighthouse B & B, Dalskärs Campsite & cottages, Pensionat Utsikten and Skeppeviks Campsite & cottages.

TORSÅSLEDEN

Den 144 km långa Torsåsleden är slutet som en cirkel. Därför kan du var som helst börja och sluta vandringen och nyttja de rast- och övernattningställen som finns. Leden går från den vackra kusten till djupa skogar och in i små byar. Här råder varken stress eller trängsel. Njut!

The 144 km long Torsåsleden is closed as a circle. Therefore you can begin and end your hike anywhere and use the available rest- and overnight accommodations along the way. The trail will take you from the beautiful coast into deep forests and rural villages. Never crowded and always stress relieving. Enjoy!

LIONSLEDEN TORSÅS-BERGVARA

Leden, en gammal banvall gjordes 2010 om till ett gång- och cykelstråk av Torsås Lionsklubb. Den är ca 4 km lång och har flera anslutningar från Norra Tångvägen vid Spånggatan och Verkstadsgatan från Bergkvaravägen i Torsås. I Bergkvara ansluter Lionsleden vid Skogsvägen och vid Målaregatan.

The old railway embankment between Torsås and Bergkvara was turned into a pedestrian and cycle route by Torsås Lions Club in 2010. The trail is approximately 4 km long and accessible from Norra Tångvägen in Torsås and Skogsvägen in Bergkvara.

VACKRA PROMENADSTRÅK

Löprunda, hundpromenad eller en långsam kvällspromenad? Vi frågade lokalbefolkningen om deras favoritställen:

- A. Ängskärs strandpromenad ca 1,5 km
- B. Djursviksrundan ca 4 km
- C. Iglasjön runt ca 3 km
- D. Björseborundan ca 5 km
- E. Vallermansleden ca 2,8 km (utförlig beskrivning på svenska finns på Olssonska gården/ Slöjdhuset, Turistbyrån och för nedladdning på www.torsas.se/turism)

Historisk vandring i Bergkvara ca 1 h (utförlig beskrivning på svenska finns på Turistbyrån och för nedladdning på www.torsas.se/turism).

A run, walk the dog or evening strolls?
We asked the locals for their favorite spots:

- A. Ängskärs Boardwalk ca 1,5 km
- B. Djursviks walk ca 4 km
- C. Around Iglasjön ca 3 km
- D. Björsebo trail ca 5 km
- E. Vallermans trail ca 2,8 km

SKEPPELEDERNA

Cykla eller vandra Skeppelederna med start vid Skeppeviks Camping. Du kommer att ledas genom mysiga byar längs snirklande vägar med vackra vyer. Oavsett vilken led du väljer kommer du alltid att ledas tillbaka till utgångspunkten vid campingen i Skeppevik. Skeppelederna är uppdelade i tre olika distanser. Den lilla rundan är 10 km, mellanrundan är 15 km och den stora rundan är på hela 28 km och sträcker sig ända ned till Brömsebro. Cykla, vandra och upptäck det vackra landskapet längs kustområdet i Bergkvara. Glöm inte matsäcken!

Bike or hike Skeppelederna starting at the camping in Skeppevik. You will be led through the cozy villages along winding roads with beautiful views. Regardless of which trail you choose, you will always be led back to the starting point at the camping in Skeppevik. Skeppelederna is divided into three distances. The short route is 10 km, medium route is 15 km away and the large is 28 km and extends south to Bröms at the Blekinge county border. Bike, hike and discover the beautiful scenery along the coastal area of Bergkvara. Don't forget your packed lunch!

DACELEDEN

Följ frihetskämpen Nils Dackes fotspår i bygderna – från fodgemord till flykt och död. Ca 30 km led, till fots eller cykel.

A trail in the footsteps of freedom fighter Nils Dacke. 30 km, hiking or biking trail.

GULLABOLEDEN

En naturskön cykel- och vandringsled genom välbevarade kulturbygder. Ca 50 km.

Bike or hike through the well-preserved culture areas of Gullabo parish. Approx 50 km.

SE MER PÅ DEN DETALJERADE KARTAN LÄNGST BAK I DENNA TRYCKSAK.

A FOLDABLE, MORE DETAILED MAP IS AVAILABLE IN THE BACK OF THIS FOLDER.

SEVÄRDHETER LÄNGS VÄGEN

ATTRACTIONS ALONG THE WAY

1 FULVIK, ÖRAREVET

Från Fulvik kan man göra en avstickare ut på Örarevets naturreservat. Örarevet är en två kilometer lång rullstensås som skjuter ut i Kalmarsund. Här finns en härlig badplats med omklädningsrum och flera grillplatser. Området är säregat med enbuskvegetation, sällsynta växter, ett rikt fågelliv och dessutom salskyddsområde.

From Fulvik you can take a detour to Örarevet Nature Reserve. A 2 km gravel ridge that juts out into Kalmarsund, Örarevet has short grasslands and juniper bushes, rare plants and abundant birdlife. Örarevet is also a seal protection area.

2 GUNNARSTORP, BÅTASTAN

Nere vid sjöbodarna i Gunnarstorp ligger den s.k. "Båtastan", ett idylliskt område med sjöbodar och en känsla av att tiden stått stilla sedan sekelskiftet.

On the coast lies the idyllic "Båtastan" with boathouses and a feeling of time standing still since the turn of the century.

3 DJURSVIK

Efter att ha passerat Bruatorpsån är man framme i Djursvik som en gång var den största orten för skeppsbyggnad på sydostkusten. Här byggdes och reparerades segelskutor av skickliga fartygsbyggare fram till 1949. I de vackra bostadshusen bodde träpatroner, skeppare och annat sjöfolk.

After crossing the streaming waters of Bruatorpsån, Djursvik an old port and once the biggest shipyard on the south east coast is reached. Skilled shipbuilders built and repaired commercial sailboats up until 1949. The attractive houses were occupied by timber barons, skippers and other maritime folk.

Båtastan

Djursvik

4 PÅBONÄS

Vid Påbonäs finns en rastplats med vindskydd, eldstad och en enkel toalett. Vid vattnet ligger en cirkelrund borgplan som tillsammans med en vallgrav är de synliga resterna av Påbonäs borg med anor från vikinga- eller tidig medeltid.

On the Påbonäs land there is a rest area with a shelter, fire pit and basic toilet. By the edge of the water is a circular set of castle foundations, which together with a moat constitute the visible remains of Påbonäs Castle, which dates back to the Viking period or the early Middle Ages.

TECKENFÖRKLARING / Symbols

- Badplats/Bathing site
- Grillplats/Campfire
- Vindsskydd/Windbreak
- Campingplats/Camping
- Rastplats/Rest area
- Rum/Room
- Café
- Matsservering/Eatery
- Enkel toalett/Simple toilet
- WC
- Soptunna/Trash can
- Information
- Gästhavn/Guest harbor
- Fornlämning/Ancient monument

Sevärdheternas nummer hänvisar till kartan längst bak i denna trycksak.
The attractions numbers refers to a map at the back of this folder.

Örarevet

5 DALSKÄR

I Bergkvara kommer man först till Ragnabo, Enebacken och Dalskärs camping. Vid campingen finns under säsong restaurang, kiosk, övernattningstugor, båt till Garpens fyrplats med Bed & Breakfast, gästhamn, toaletter, cykeluthyrning m.m. På Saltskär låg en gång i tiden ett båtbyggeri och fiskehamn.

In Bergkvara, the trail leads you in to Ragnabo, Enebacken and Dalskär camping. In season the area is offering services of a restaurant, a kiosk, cottages for overnight accommodation, boat to Garpens Lighthouse with Bed & Breakfast, toilets, cycle hire, etc. Saltskär once had a boat-building facility and small fishing harbour.

6 BERGKVARA

Bergkvara är känt för sina gamla sjöfartstraditioner. På 1800-talet hade Bergkvara sin storhetstid med en av landets största segelflottor. Bebyggelsen från den tiden finns till en del kvar och representeras av de vackra handelsgårdarna och skepparstugorna. Vill man veta mer så kan man göra ett besök på Sjöfartsmuseet.

Bergkvara is well-known for its old maritime traditions. Bergkvara had its golden age in the 1800s, with one of the biggest sailing fleets in Sweden. Some of the buildings from that era still remain, represented by attractive merchant's houses and skipper's cottages. If you want to find out more, you can visit the Maritime Museum (Sjöfartsmuseet).

7 KÄRRABO OCH SKÄPPEVIK (SKEPPEVIK)

Utanför Kärrabo består kusten av vidsträckt strandängar som är kända för sitt rika fågelliv. I området finns en rund udde med tre mindre

piggar som heter Treskär. Där står ett fågeltorn med en mycket vacker utsikt över strandängarna. Skäppevik är ett stugområde som ligger cirka 4 kilometer söder om Bergkvara. Här finns camping med stugor, badplats, toaletter, kiosk och servering m.m.

Outside Kärrabo the coast consists of expanses of coastal meadows that are well-known for their rich bird life. There is a round piece of headland in the area with three small poles known as "Treskär". There is a bird watching tower here with a wonderful view over the coastal meadows. Skäppevik is an area of holiday cottages situated about four kilometres south of Bergkvara. There is a campsite with cottages, bathing site, toilets, kiosk and café, etc.

8 JÄRNSIDA

Järnsida är ett annat stugområde med badplats och en enklare toalett. I en skogsdunge finns ett mäktigt bronsåldersröse och längs strandkanten finns resterna av ett skyttevärn från 1600-talet.

Järnsida is another area of holiday cottages with a bathing site and basic toilet facilities. There is a large Bronze Age cairn in a forest grove, and along the seashore are the remains of a bunker from the 1600s.

9 GRISBÄCK

Vid sjöbodarna finns tydliga lämningar av skyttevärn. Området har flera gånger ödelagts av stridigheter mellan främst svenskar och danskar. Grisbäck är ett gammalt ålfiskeläger som till stor del har bevarat en tidsenlig karaktär.

This area has been laid waste several times by battles, mainly between Swedes and Danes. You can see the remains of the old bunkers close to the boat houses. Grisbäck is an old eel fishing village that has largely retained its original character.

10 SÖDRA KÄRR

Ett vackert stugområde som numera till stor del består av permanentboende.

A beautiful area of former cottages that now consists largely of permanent residents.

11 BRÖMS

Brömsebacken utgjorde förr gräns mellan Sverige och Danmark. Numera är det gräns mellan Småland och Blekinge. På Blekingesidan finns resterna av Brömsehus med borgplan och vallgrav. På marken sydost om borgen ägde kungamötet mellan Christian III och Gustav Vasa rum i

Iglasjön

september 1541. Från Brömsehus går en stig fram till fredsstenen. Cirka 300 meter från stenen finns en rastplats med toalett. Vid gården intill stenen finns en gårdsbutik med bl.a. närodlat grönsaker, ägg och glass.

Brömsebäcken once marked the border between Sweden and Denmark. It is now the border between Småland and Blekinge. On the Blekinge side are the remains of Brömsehus, with castle foundations and a moat. The land to the southeast of the castle was the venue for the royal meeting between Christian III and Gustav Vasa in September 1541. A path leads from Brömsehus to the Peace Stone. There is a rest area about 300 metres from the stone. The farm next to the stone also has a small farm shop offering locally produced vegetables, eggs and ice-cream.

12 ÖNINGARYDS HÅLLPLATS

Här gick den smalspåriga järnvägen Östra Blekinge järnväg. Järnvägen drevs sedermera av SJ och lades ner 1965.

Öningaryd station was a stop on the narrow gauge Östra Blekinge railway, which closed in 1965.

13 TOMTGRUND FRÅN ETT BÅTSMANSTORP

Tomten beboddes sist av Anton Apel, byns siste båtsman. Vägen härifrån till varggropen i Våghylltan är en mycket gammal landsväg med sträckning sedan medeltiden.

Remains of a bosun's cottage, last inhabited by Anton Apel. The route from here to the Wolf pit in Våghylltan is an ancient road from the Middle Ages.

14 VÄDERKVARVEN I VÅGHYLLTAN

Kvarnen har funnits i ca 80 år på den plats den idag är belägen. Den lär ha stått på ytterligare två platser och har ej varit i bruk sedan 1920-talet. Grunden av ett gammalt sågverk finns vid vägen mot Gåsabo.

The windmill in Våghylltan has been here for about 80 years, having previously stood in two other locations. It has remained unused since the 1920s. The foundations of an old sawmill can be seen from the road to Gåsabo.

15 VARGGROPEN I VÅGHYLLTAN

Vargen var ett stort problem fram till mitten av 1800-talet och människorna byggde därför varggropar för att fånga in dem. En djup grop grävdes och täcktes med ris och på en spetsad stolpe i mitten agnades ett bete. Denna varggrop lär ha varit djupare men är i övrigt välbevarad.

Wolf pit in Våghylltan. Wolves were a major problem until the mid 1800s so pits were built to trap them. A deep pit was dug and covered with twigs, with bait stuck on a spike in the middle. This wolf pit was probably once deeper, but is otherwise well preserved.

16 TUNNSLÄTTEN

Ett gammalt torp, bebott fram till 50-talet. På 30-talet bodde här en man som tämjt en tjur som han både körde och red. Tjuren började bli ilska efter ett tag så mannen anmälde honom till slakt, men tjuren hann stänga ihjäl honom dagen innan den skulle slaktas.

Tunnslätten, a croft with stone barn, uninhabited since the 1950s. In the 1930s a man lived here who had a tame bull that he drove and rode. When the bull became aggressive, the man decided to have the bull slaughtered, but the bull gored him to death the day before it was due for slaughter.

17 JUNGFRUKULLAGRINDEN

Se upp! Här sägs det att det spökar...

Watch out! This area is said to be haunted...

18 ULVASJÖN

Ulvasjön, med badplats, brygga, vindskydd och eldstäder. Gör gärna en avstickare söderut längs sjön, där möts du av vacker bokskog.

A beautiful lake with places to swim, a jetty and fire pits. Take a detour south along the lake for the lovely beech woods.

19 CHRISTIANS STEN

Enligt sägnen skall den danske kungen Christian III ha suttit upp på sin häst med hjälp av denna sten. En kungakrona, dessvärre skadad, finns inhuggen i stenen.

Christian's stone. Legend has it that Danish king Christian III mounted his horse from this stone. A royal crown, unfortunately damaged, is carved into the stone.

20 IGLASJÖN

Insjö med trolsk miljö. Här finns badplats med brygga, en enkel toalett och grillplats. Vandringsleden fortsätter genom vacker och bitvis helt orörd skogsmiljö.

Iglasjön with magical surroundings. The lake has a beach, jetty, simple toilet and fire pit. The hiking trail continues through lovely and undisturbed forest.

21 HALLASJÖ BY

I Hallasjö by tar ni er tillbaka till 1600-talet. Byns vackra gamla byggnader är mycket välbevarade. Vippstenen är en 35 ton tung sten belägen på en berghäll som vippar när man knuffar lätt på den.

You now approach Hallasjö village which will take you back to the 1600s. The village's old-style buildings are very well preserved. Up on a hill stands Vippstenen, a 35 tonne stone that rocks if you push it gently.

22 PESTKYRKOGRÅDEN I HALLASJÖ

I byns norra del finns en fornlämning i form av en pestkyrkogård. Ena halvan av impedimentet har grävts bort och vid detta arbete påträffades ben efter människor. Ett träkors har rests på kullens bevarade del. Kullen är beväxt med ekar och vildapel.

The north of the village has the remains of a Plague cemetery. One half of the wasteland was dug away to reveal human bones. A wooden cross has been erected on the undisturbed part of the hill, which is covered in oaks and wild apple trees.

Väderkvarnen i Våghylltan

23 BRÄNDERÅS BY

Bränderås by har ett välbevarat ålderdomligt och typiskt bebyggelseläge. Byn är en gammal gränsby med traditioner knutna till de dansk-svenska krigerna. Här kan ni antingen gå landsväg eller in i byn.

Bränderås has well-preserved and typical old buildings. The traditions of this former border village date back to the Danish-Swedish wars. You can either take the country road or walk into the village.

24 BRANTA BERG

Ett stup på ca 10 m, därav namnet.

A 10 m precipice appropriately called "Steep Rock".

25 FEMSTENARÖSET

Ett gränsmärke för byarna Simnemåla, Fagerhyltan, Råbäcksmåla och Juansbo.

This cairn marks the boundary of villages Simnemåla, Fagerhyltan, Råbäcksmåla and Juansbo.

26 HÄSTMAHULT

Nu befinner vi oss i Hästmahult, byn med en lång historia av hantverk. Från omkring 1870-talet och fram till 1950, var det många slöjdare som mer eller mindre livnärde sig på handslöjd. Ingen slöjdare finns idag kvar i Hästmahult.

You are now in Hästmahult, a village with a long history of crafts. From around the 1870s until 1950, there were numerous craftsmen here making a living from handicrafts. They are now all long gone.

27 DACKES GROTTA

Grottan ligger utanför Hästmahult och sägs ha varit en av Nils Dackes grottor som han i början av 1540-talet använde som gömställe när han flydde ifrån Gustav Vasas soldater. Grottan tros även ha fungerat som Nils Dackes matförråd.

It is said that this is one of Nils Dackes caves which he used as a hiding place when he escaped from Gustav Vasas soldiers in the early 1540s. The cave is also believed to have functioned as Dackes food storage.

28 TULLAHÄNGEN

Vid Tullahängen fanns på 1600-talet en Tullstation som markerade gränsen mellan Sverige och Danmark. Platsen har röjts och hägnats in med gammaldags gärdsgränd. Man har även gjort en grillplats.

Tullahängen was in the 1600s a duty station that marked the border between Sweden and Denmark. The area has been cleared and fenced in with old fence. A fire pit is also available.

29 FLAKEN

Gården har ägts av olika nationaliteter genom åren eftersom den ligger precis vid dåvarande gränsen till Danmark. Nils Dacke, den svenske upprorsledaren, arrenderade detta kronotorp mellan åren 1539 och 1542 då Dackefejden tog sin början. Dacke stupade slutligen precis i närheten, skjuten med armborst den 1 augusti 1543.

Nils Dacke, the Swedish rebel, rented this cottage between the years of 1539 to 1542 when the Dackefeud started. He was shot to death nearby with a crossbow on August 1st 1543.

30 SÖDRA LINDÖN

Här var Nils Dacke kronobonde vid tiden för fogdemordet år 1536 och fram till år 1539 då han flyttade till Flaken. På gården restes en minnessten över Nils Dacke år 1985.

Nils Dacke lived on this farm at the time of the bailiff murder in 1536 and until 1539 when he moved to Flaken. In 1985, a monument was raised here, in the honour of Nils Dacke.

31 FOGDEMORDET

Strax bortom detta vägskäl, vid det så kallade Sannepasset, sägs den hårdföre ridfogden Inge Arvidsson ha dräpts år 1536. Banemän sägs ha varit Nils Dacke och Jon Andersson.

Just behind this crossroad, by the so called Sannepasset, it is said that the strict bailiff Inge Arvidsson was murdered in 1536. It is also said to have been Nils Dacke and Jon Andersson who committed the crime.

32 BRUASTENEN & TORS ALTARE

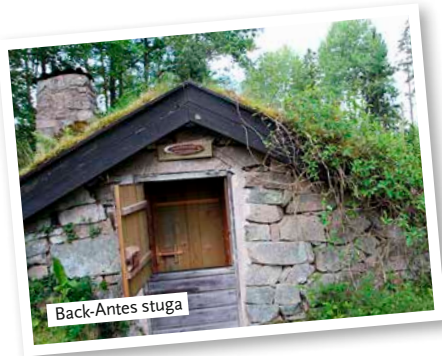
Bruastenen är en större flat stenhäll ca 2 m² och ca 1 m hög. Enligt en sägen föll en brud av sin häst när hon var på väg till sitt bröllop och bröt nacken, därav dess namn. Intill Bruastenen, ca 25 m norr, ligger en liknande sten som har namnet Tors altare. Eftersom stenarna är likformade och ligger inom synhåll från varandra är det omtvistat vilken sten som är Tors altare respektive Bruastenen, stenarna är dock som sådana en sevärdhet.

Bruastenen is a large flat stone slab approx 2m² and about 1 m high. According to legend a bride fell off her horse on the way to her wedding and broke her neck, hence its name (Bridal stone). Close by, about 25 m north, lies a similar stone that has the name of Thor's altar, according to legend, a former place of sacrifice to the Norse god Thor. Because the stones are uniformly shaped and located within sight of each other, it is disputable which stone is Thor's altar respective Bruastenen, both stones, however, are worth a visit.

33 GULLABOBY JÄRNVÄGSSTATION

Detta originella stationshus och hela järnvägen Torsås – Gullaboby invigdes den 15 september 1917. Någon gång i slutet på 1940-talet gick det sista godståget på järnvägslinjen. Stationshuset inrymmer numera bland annat Gullabo skola.

Gullaboby railway station. This original station house and the entire Torsås–Gullaboby railway were inaugurated on 15 September 1917, but closed in the late 1940s. The station house now provides classrooms for the Gullabo school.

Back-Antes stuga

34 BLÅ KÄLLA

Blå Källa, omtalad i historier från Digerdödens dagar på 1350-talet. Sägner säger att "När källan sinar, dör bygdens släkter ut..." Byarna Kroksmåla, Blomstermåla, Binnaretorp och Kyrkebo möts här.

Blå Källa, documented in the 1350s. Legend states that when the water source runs dry, the local families will die out. The villages of Kroksmåla, Blomstermåla, Binnaretorp and Kyrkebo all meet here.

35 GULLABO HEMBYGDSGÅRD

Under flera decennier har många gamla hus flyttats till denna plats. Väl bevarat hittar du förutom gamla redskap, verktyg och textilier även minnen från ett gammalt skomakeri, lanthandel och annat intressant.

Gullabo Rural Heritage Centre. Numerous old buildings have been moved to this site over decades. As well as beautifully preserved old equipment, tools and textiles, there is also a cobbler's, an old general store and plenty of other interesting attractions.

36 ÖJEBOMÅLA

Öjebomåla ska enligt uppgift vara den näst äldsta gården i Sverige som varit i samma släkts ägo. Nuvarande ägare är den 24:e generationen av samma släkt på gården. Byn nämns i hävderna från tider från digerdöden på 1350-talet. Numera är byn delad i två gårdar, men ägs av samma släkt.

Öjebomåla is said to be the second oldest farm in Sweden to still be in the same family. The current owner is from the 24th generation. The village is mentioned in the annals from the time of the Black Death in the 1350s. It is now split into two farms, but owned by the same family.

37 BACK-ANTES STUGA

Vid Brändatall finns det rester efter ett tiotal gamla boplatser. I den av Gullabo Hembygdsförening restaurerade backstugan (Back-Antes stuga) bodde Andreas Svensson född 1818 och död 1896. Efter Andreas och hans hustru Gertruds bortgång förföll backstugan. Stugan är öppen under sommaren, så att besökare kan se och begrunda hur de allra fattigaste bodde för mer än hundra år sedan. Här finns också en rastplats med bord och stolar samt enkel toalett.

Here at Brändatall lie the remains of around ten old cottages. The old crofter's cottage restored by Gullabo Rural Heritage Association was home to Andreas Svensson (born 1818, died 1896) and his wife Gertrud. It is open in the summer so that visitors can see how the poorest people lived over a hundred years ago. There is also a rest stop with tables, seating and a simple toilet.

38 RIKSDAGSMANNAGÅRDEN

Kring förra sekelskiftet bodde bonden, riksdagsmannen och fredskämpan Jonas Jonasson här. Han var initiativtagare till Svenska Freds- och skiljedomsföreningen, världens första fredsorganisation.

Jonas Jonasson, farmer, member of parliament and peace campaigner lived here around the turn of the last century. He was the initiator of The Swedish Peace and Arbitration Society, the first peace organisation in the world.

Gullabo hembygdsgård

Blommastugan

39 RÖVAREFLYET

Under slutet av 1700-talet bodde stortjuvar här, ledda av den ökände "Rövare-Kalle". Enligt folktraditionen höll de en piga från Degerhyktan fången hos sig i 5–6 års tid. Till sist lyckades hon dock få kontakt med folk från en av byarna och man bestämde sig för att anfälla det fruktade rövarbandet och befria den stackars flickan. Anfallet skulle ske när rövarna låg och sov och flickan medverkade genom att hålla vatten på deras skjutvapen för att göra dem odugliga. Överfallet lyckades, en av rövarna blev skjuten, resten överlämnades till rättvisan. Det enda som syns idag är en grop i marken efter den primitiva jordkula där rövarna huserat mellan stöldturnéerna i bygden.

A band of thieves lived here in the late 1700s, led by the notorious "Robber-Kalle". The story goes that they held a girl from Degerhyktan captive for five or six years. However, she eventually made contact with local villagers, who decided to attack the feared band of robbers and free the poor girl. She helped them by pouring water onto the robbers' firearms, rendering them useless. The attack was a success. One of the robbers was shot and the others were arrested. Today the only sign left of their camp is a pit in the ground.

40 BODHYLTAN

I byn, på båda sidor om leden, finns intressanta lämningar efter backstugor. Enligt hörsägen var de troligtvis bebodda under 1700-talet. Vidare finns i byn socknens äldsta skolhus och en linbasta, ett hus som förr användes för torkning av lin.

On either side of the trail, the village has interesting remains of crofter's cottages thought to have been occupied in the 1700s. The village also has the oldest school house in the parish and a flax drying house.

41 MOGRINDEN

Här finns rastplats och anslagstavla med anteckningar gjorda av människor som passerat platsen. Skriv gärna några ord.

There is a rest stop here and an information board with notes left by passers-by. Feel free to write a few words.

42 BLOMMASTUGAN

Cirka 300 meter från leden ligger Gustavs stuga också kallad Blommastugan i Törnemåla. Här bodde båtsman Blomma i slutet av 1800-talet. Stugan renoverades 1991 av hembygdsföreningen i Gullabo som också äger den. I Gustavs enkla stuga (utan el eller rinnande vatten) kan man övernatta utan kostnad, nyckeln hänger på väggen till vänster om ytterdörren. Brunn och utedass finns på gården. Ta med sovsäck och stormkök och självklart lämnar man stugan i det skick man fann den.

About 300 metres from the trail lies Gustavs cottage or Blommastugan as it is also called in Törnemåla, where bosun Blomma lived in the late 19th century. The cottage was renovated in 1991 by Gullabo Rural Heritage Association, and now provides a very basic tourist accommodation free of charge. You will find the key on the wall to the left side of the front door. A well and outside toilet in the garden. Bring your own sleeping bag and portable stove (no electricity or running water inside).

43 DEGERTORPET

En gång ett båtsmanstorp, idag en takförsedd källare att ta skydd i vid dåligt väder eller för övernattnig.

Once a bosun's cottage, today a roofed basement for shelter in case of bad weather or overnight stay.

44 FÖSINGSHUS

Ännu en grotta med Dackean knytning. Här skall Nils Dackes överstekapten Germund Fösing ha gömt sig för kungens män efter nederlaget i Virserum.

A cave and hideaway for Nils Dackes Brigadier Gudmund Fösing after the defeat in Virserum.

45 KARSJÖN

Här finns gott om både sjöfågel, storvilt och växtlighet.

Around this small lake you will find all sorts of seabirds, flora and fauna.

46 KARLS KÄMMARE

Karls kammare, en grotta där det sägs att soldaten Karl gömde sig undan kriget på 1600-talet. Runt om grottan finns fornlåror med slaggarvarp, det vill säga lämningar efter järnframställning från järnåldern.

Karls Kammare, a cave where a soldier called Karl is said to have hidden out the war in the 1600s. Around the cave lie ancient Iron Age slag heaps.

47 STRÖMBY NATURRESERVAT

Reservatet karakteriseras av äldre barrblandskog med naturskogskaraktär. Barnaturskogar av denna typ och storlek är ovanliga i regionen och därför enligt länsstyrelsen mycket skyddsvärda. Skogens medelålder är cirka 100 år, men hela området är olikåldrat, flerskiktat och mycket varierat. På sina håll i skogen växer riktigt grova månghundraåriga tallar.

Strömby Nature Reserve, with its ancient natural pine forest. Forest of this type and size is uncommon locally, which is what makes it so important. The average age of the forest is around a hundred years, but with a great deal of variety. Some of the really large pines are several hundred years old.

48 MILASTENEN

Enligt sägen är det 1 mil fågelvägen mellan kyrkorna i Päråd, Torsås, Gullabo och Söderåkra.

Milestone. It is supposedly one Swedish mile (10 km) as the crow flies between the churches in Päråd, Torsås, Gullabo and Söderåkra.

49 MADHUSET

En sorts ängslada där man förr förvarade skörden. Möjlighet till övernattnig i vindskydd.

A special type of barn where the hay was stored after harvest. Overnight shelter.

50 VATTENKVARVEN I NORRA GULLABO

En välbevarad och helt funktionsduglig kvarn. Den byggdes 1882 och var igång fram till 1920-talet. Om man har tur kan man få syn på strömstaren här.

The water mill in Norra Gullabo is well preserved and fully functional. Built in 1882, it was in use until the 1920s. You might spot a dipper here.

51 VARGGROPEN I FASTLYCKE

En av länets bäst bevarade varggropar finns en bit innanför skogsbrynet (följ skyltarna). Speciellt intressant för att den ärstensatt. I anslutning till varggropen finns det en fornläger.

The Wolf pit in Fastlycke, one of Kalmar County's best preserved wolf pits is just outside the woods (follow the signs). It is made out of stone which makes it particularly interesting.

52 DOMARRING I WÄRNANÄSSKOGEN

Sju stora sandstenblock lagda i en stor ring, troligen en lämning från bronsåldern. Lite längre upp är det rena sjösanden i svackor mellan backarna. "Valfiskabonet" som förvaras i källaren i Halltorps kyrka är funnet vid odlingsarbeten här i Römossen på 1800-talet. Benet visade sig vara det femte revbenet på en kaskelotval.

Stone circle in Wärnanäs forest. Seven large sandstone blocks stand in a wide ring, probably from the Bronze Age. A little further up pure ocean sand sits in the valleys. "The whalebone" in the cellar of Halltorp church was found here in the 1800s. It turned out to be the fifth rib of a sperm whale.

53 GLASHOLMS HÅLLPLATS

Glasholms hållplats med banvaktarstuga låg vid Kalmar-Torsås järnväg som invigdes 1899 och lades ner 1965.

Glasholm station and guard's cottage was on the Kalmar-Torsås rail line, which opened in 1899 and closed in 1965.

54 GRAVFÄLT

Gravfält med flerastensättningar och ursprungligen 32 resta stenar.

Burial ground with several stone formations and originally 32 standing stones.

55 RÖSEN OCH STUFVENÄS KÄLLA

Under en vandring på cirka 2 kilometer finns fornminnen och rösen på båda sidor om leden. Här finns också Stufvenäs källa.

A walk of around 2 km takes in prehistoric remains and cairns on both sides of the trail, as well as Stufvenäs spring.

56 STUFVENÄS GÄSTGIFVERI

Här finns möjlighet att skämma bort sig med en gourmetmiddag, förstklassig övernattnings och ett spabesök. För bokning ring 0486-219 00.

Pamper yourself with gourmet dining, first-class accommodation and a spa. For reservation call +46 486-219 00.

57 BLÅRÖR

Ett bronsåldersröse av imponerande mått.

A Bronze Age cairn of an impressive size.

58 ÅLAKRÅKORNAS ÖAR

I kustbandet syns ålakraåkornas öar. Mellanskarvskolonin på Svartö utanför Stufvenäs är den största i landet. Skarvarna kom hit i mitten av 1930-talet och stammen har sedan dess vuxit kraftigt. Det finns ett sälskyddsområde utanför Wärnanäs- och Stufvenäskusten.

From the coast you can see the cormorant islands. The colony of great cormorants on Svartö dates from the mid-1930s and is the largest in Sweden. There is also a seal protection area off the Wärnanäs and Stufvenäs coast.

59 EKBACKEN

Hembygdsparken i Torsås. Här finns välbevarade och genuina stugor och byggnader som bär på en 200-årig historia om livet i och kring bygden samt en amfiteater.

The rural community center in Torsås. There are well-preserved and authentic cottages and buildings, carrying a 200-year history of life in and around the district and an amphitheatre.

ALLEMANSRÄTTEN: FRIHET & ANSVAR

THE RIGHT OF PUBLIC ACCESS

Den svenska allemansrätten ger oss möjlighet att fritt röra oss i skog och mark. En unik rättighet som också innehåller en rad skyldigheter, de flesta enkla och självklara. För att behålla den frihet allemansrätten ger oss måste vi värna om våra växter och djur. Inte störa eller förstöra. Följer vi nedanstående enkla regler kan även kommande generationer få njuta av vår svenska natur. Tänk på att när leden passerar naturreservat så gäller de regler som finns uppsatta på respektive informationsskyltar. Välkommen till Torsås!

ENLIGT ALLEMANSRÄTTEN FÅR VI:

- ✓ Gå på mark som inte är tomt, plantering eller annan känslig mark som kan ta skada av det.
- ✓ Gå, cykla eller rida på enskild väg; motorfordon får framföras på enskild väg om inte ägaren förbjudit sådan trafik.
- ✓ Passera genom inhägnad betesmark om man inte skadar stängsel eller stör boskapen, glöm inte att stänga grindarna.
- ✓ Tälta eller ställa upp husvagn eller husbil under ett dygn, dock inte nära bebyggelse eller på mark som tar skada.
- ✓ Plocka vilda blommor, bär och svamp (som ej är fridlysta) på mark som inte är tomt eller plantering.
- ✓ Göra upp eld såvida inte risk för skogsbrand föreligger, tänk på att släcka elden ordentligt efteråt.

- ✓ Använda nedfallna kvistar och kvarlämnat ris som bränsle.
- ✓ Medföra hund. Under tiden 1 mars–20 augusti får den dock inte springa lös i skog och mark.
- ✓ Gå i land. Tillfälligt förtöja båt och bada nästan överallt, utom vid tomt eller där särskilt tillträdesförbud råder, t. ex. till säl eller fågel-skyddsområden.
- ✓ Fiska fritt med spö och andra handredskap i Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön samt längs kusterna. Ett undantag är laxfiske vid Norrlandskusten. I alla andra vatten erfordras tillstånd.

The Swedish Right of Public Access gives us the opportunity to move freely in forests and on land. A unique right that also brings with it a number of obligations, most of them simple and self-evident. In order to maintain the freedom that the Right of Public Access gives us, we must take care of our flora and fauna. Do not disturb or destroy. If we keep to the following simple rules, future generations will also be able to enjoy our Swedish countryside. Bear in mind that when the trail passes through nature reserves, the rules displayed on information signs apply. Welcome to Torsås!

ACCORDING TO THE RIGHT OF PUBLIC ACCESS, WE MAY:

- ✓ Enter land that is not a plot of land, plantation or other sensitive land to which we may cause damage.
- ✓ Walk, cycle or ride on private roads; motor vehicles may be driven on a private road if the owner has not banned such traffic.
- ✓ Pass through enclosed pasture as long as you do not harm the fence or disturb the livestock; don't forget to close the gates.

- ✓ Pitch a tent or park a caravan or mobile home for 24 hours, although not close to buildings or on land that may be damaged.
- ✓ Pick wild flowers, berries and fungi (that are not protected) on land that is not a plot of land or a plantation.
- ✓ Start a fire as long as there is no risk of forest fire; make sure you extinguish the fire properly afterwards.
- ✓ Use fallen branches and twigs as fuel.
- ✓ Take a dog with you. During the period 1 March–20 August, however, the dog may not be let off the leash in forests or on land.
- ✓ Go ashore. Temporarily moor a boat and bathe almost anywhere, except by a plot of land or places where there are special bans in place, e.g. protected areas for seals or birds.
- ✓ Fish freely with fishing rods and other tackle along the coast. In all other waters a permit is required.

Hopsan – här ska sitta en karta...

TURISTBYRÅN TORSÅS

Öppettider varierar med säsong, se hemsida för aktuella tider. Resten av året går det bra att kontakta oss via telefon och mail.

🏠 Kungsvägen 41, 385 40 Bergkvara

☎ +46 (0)486-331 30

✉ turistbyran@torsas.se

🌐 www.torsas.se/turism

www.torsas.se/turism

🏠 Torsås kommunhus

Allfargatan 26, 385 31 Torsås

☎ +46 (0)486-331 00

Torsås
kommun

TORSÅSLEDEN 144 km

DACKELEDEN 30 km

LIONSLEDEN 4 km

VACKRA PROMENADSTRÅK

● Läs om sevärdheterna i broschyren.
Read about the attractions in the folder.

**KALMARSUNDSLEDEN
50 km i Torsås kommun**

GULLABOLEDEN 50 km

SKEPPELEDERNA

- A Ängskärs strandpromenad ca 1,5 km
- B Djursviksrundan ca 4 km
- C Iglasjön runt ca 3 km
- D Björseborundan ca 5 km
- E Vallermansleden ca 2,8 km

Följ skyltningen längs lederna i de fall där karta och skyltning avviker.
Incase the map and signage on the trail differ, please follow the signage.

SLÖJLEDEN 100 km

- Stora rundan 28 km
- Mellanrundan 15 km
- Lilla rundan 10 km

© Lantmäteriet, VKR_Torsås